GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 franci.

ANULŬ L.

SE PRENUMERA:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seria garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 219. Lunĭ, Marţĭ, 6 (18) Octomvre. 1887.

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Octomvre 1887 st. v., s'au începutŭ **unŭ nou abonamentŭ** pe triluniulŭ Octomvre, Novembre şi Decemvre la care invitămu pe toţĭ onoraţii amicĭ şi sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România şi străinătate:	
pe trei lunĭ	3 fl.	pe trei lunĭ	10 francĭ
„ şése „	6 „	„ şése „	20 „
„ unŭ anŭ	12 „	„ unŭ anŭ	40 „

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Abonaţilorŭ de păn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ făşiei sub care au primitŭ diarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Braşovŭ, 5 Octomvre 1887.

Caracteristică este pĕrerea ce şi-o dă unŭ diarŭ germanŭ din Berlinŭ asupra situaţiunei interióre actuale din monarchia austro-ungară.

Acestŭ diarŭ este „National Zeitung“, care întotdéuna a luatŭ în apĕrare egemonia dualistică germano-maghiară din monarchia nóstră. Tocmai pentru acésta însĕ este de interesŭ şi pentru noi judecata foiei berlineze asupra stărilorŭ de aci.

Cele două jumĕtăţĭ ale imperiului habsburgicŭ — dice „Naţional-Zeitung“ — au ajunsŭ, fiăcare pentru sine, actualmente la unŭ punctŭ alŭ desvoltării interióre, unde după natura lucrurilorŭ ea trebue sĕ se oprescă în locŭ şi trebue sĕ fiă bine chibzuitŭ, décă urmărirea drumului de până acuma este în interesulŭ monarchiei comune şi a fiăcărei din cele două jumĕtăţĭ ale imperiului, precum şi alŭ dinastiei însăşĭ“.

Mai întâiu arată numita fóiă, că desvoltarea în cele două jumătăţĭ ale monarchiei este tocmai opusă una alteia; că în Ungaria lucrurile mergŭ spre crearea unui statŭ unitarŭ maghiarŭ, pe când în Austria maioritatea de până acuma nisuesce la formarea unui statŭ federativŭ.

Semne de schimbare, dice „N. Ztg.“, s'au ivitŭ mai întâiu în Austria. Aicĭ s'au pusŭ pe gândurĭ clericalii şi feudalii, mai alesŭ cei germanĭ, carĭ se temŭ că pretenţiunile nesăţióse ale Slavilorŭ cu timpulŭ potŭ ameninta interesele lorŭ şi chiar ale imperiului.

Aceste temerĭ, de a nu slăbi statulŭ prin acordarea de pré multe drepturĭ naţionalităţilorŭ, au cuprinsŭ chiar şi cercurile guvernului şi astfelŭ s'ar fi hotărîtŭ a chema pe d-lŭ Gautsch la ministerulŭ de culte. Acestŭ elementŭ moderatorŭ în cabinetulŭ Taaffe este acum mai multŭ numitŭ şi consideratŭ, dice „N. Ztg.“, decâtŭ însuşĭ capulŭ cabinetului. Ministrulŭ Gautsch are adĭ o bază tare, căcĭ posiţiunea Cehilorŭ şi a Slovenilorŭ atérnă de bunăvoinţa guvernului, care, décă ar fi adusŭ în strîmtóre, ar puté sĕ scótă uşorŭ o altă maioritate a camerei. Cehii suntŭ şi ei admoniaţĭ de către guvernŭ ca sĕ se modereze, ér faţă cu Germanii din Boemia oficioşii pórtă unŭ limbagiu mai blândŭ.

După ce mai pledéză numita fóiă pentru solidaritatea tuturorŭ Germanilorŭ din Austria, dice că nu va greşi, décă admite că acum au începutŭ sĕ cadă acţiile slave în Austria.

Câtŭ despre Ungurĭ şi Ungaria, étă ce scrie fóia berlinesă:

„Şi precum în Cislaitania mişcarea slavă începe a da de piedecĭ şi a se mai opri în locŭ, aşa póte că se va mai rărì şi în Translaitania tempo-ul nu alŭ desvoltării unitare a statului, ci tempo-ul maghiarisării. La prima ochire se pare ce-i dreptŭ, ca şi când tocmai în momentele de faţă acţiele maghiarismului arŭ sta fórte strălucitŭ. Căcĭ dóră prima dietă alésă pe unŭ periodŭ de cincĭ anĭ arată o fisionomiă cum nu şi-a putut'o dorì mai frumósă cabinetulŭ Tisza; faţă cu vre-o 261 liberalĭ (tiszaiştĭ) şi 40 delegaţĭ guvernamentalĭ ai dietei croate stau numai 150 oposiţionalĭ, adecă 78 radicalĭ (stânga estremă), 41 de ai „oposiţiunei moderate“, 11 „antisemiţĭ“ şi numai 10 „naţionalĭ“, cei din urmă aprópe toţĭ Sasĭ.*)

„Trebue sĕ luămŭ în consideraţiă însĕ, că Croaţii numai până atuncĭ vorŭ sprijinì guvernulŭ unguregcŭ, până ce acesta va respecta autonomia lorŭ naţională mai multŭ ca înainte. Şi ce privesce celelalte naţionalităţĭ, împĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ însuşĭ le-a făcutŭ cunoscutŭ, ce i dreptŭ lorŭ şi mai alesŭ Sasilorŭ din Ardealŭ, când a călĕtoritŭ prin totŭ regatulŭ cu ocasiunea ultimelorŭ manevre şi inspectărĭ de trupe, că adĭ numai potŭ fi tolerate state medievale în statŭ, dér împĕratulŭ a blamatŭ totodată şi şovinismulŭ maghiarŭ, a promisŭ scutulŭ sĕu fiă-cărei naţionalităţĭ şi confesiunĭ şi mai alesŭ şi-a manifestatŭ voinţa, ca nicĭ o naţionalitate sĕ nu fiă scurtată în dreptulŭ ei de limbă de dragulŭ domnirei esclusive a idiomului maghiarŭ“.

„Judecândŭ după vocile diarelorŭ unguresci, adevĕratŭ că cei din Pesta n'au auditŭ şi n'au înţelesŭ decâtŭ prima parte a memoratelorŭ rĕspunsurĭ ale monarchului; dér câtŭ pentru partea a doua, respectivele naţionalităţĭ anevoie vor întrelăsa de a nu li-o revoca în memoria la timpulŭ nemeritŭ. In totŭ casulŭ naţionalităţile se potŭ provoca acum la propriele asigurărĭ ale Impĕratului-Rege, şi esperienţele ce le-au făcutŭ cu Croaţii vorŭ face negreşitŭ ca cercurile guvernamentale responsabile sĕ procédă dela sine cu mai mare precauţiune.“

„Décă lucrurile arŭ ajunge la lămurirĭ seriόse între Maghiarĭ şi celelalte naţionalităţĭ ale Ungariei, cei dintâiu ar fi într'o posiţiune neasĕmĕnatŭ mai rea decâtŭ actualmente Germanii în Austria. Dintre tóte popórele Ungariei numai Maghiarii nu se potŭ răzima pe elemente rudite dincolo de graniţă; trebue dér ca Maghiarii în propriulŭ lorŭ interesŭ să evite, ca, violândŭ naţionalităţile, ce traiescŭ împreună cu ei, în consciinţa de sine, sĕ le silescă a face o *asemĕnare între posiţiunea predominantă a Maghiarilorŭ şi între adevĕrata lorŭ putere*“.

*) „Nat. Ztg.“ încă nu sciea de declararea generalului Doda în urma căreia rĕmânŭ în dietă numai şi numai naţionaliştii sasĭ. Red.

In memoria lui Iacobu Mureşianu.

Redactorul „Gazetei Transilvaniei“ a mai primitŭ următorele telegrame şi scrisorĭ de condolenţă:

Constanţa (Dobrogea), 29 Septemvre (11 Oct.)

„Bukarester Tagblatt“ dela 1 Octomvre a adusŭ cetitorilorŭ sĕi într'unŭ modŭ fórte simpaticŭ şi plinŭ de condolenţă trista scire despre decedarea veteranului publiciştilorŭ românĭ Iacobŭ Mureşianu, multŭ iubitului vostru tată. Uşureze marea vóstră durere consciinţa, că doliulŭ pentru bărbatulŭ plinŭ de merite, bravulŭ pedagogŭ şi publicistŭ, luptătorulŭ neobositŭ şi statornicŭ pentru binele naţiunei române e generalŭ şi adêncŭ simţitŭ chiar şi în cea mai mare depărtare, aci la ţĕrmulŭ Mării Negre, unde toţĭ câţĭ au avutŭ onórea a cunósce pe bărbatulŭ cu renume îi vorŭ consacra plinĭ de pietate o lacrimă şi din adênculŭ inimei îi vorŭ dice: Fiă-i ţĕrîna uşóră!

P. Constantinescu.

Cuşdióra, 10 Octomvre n.

Primiţĭ şi din partea nóstră espresiunea sincerei condolenţe faţă cu nereparabila pierdere ce aţĭ înduratŭ prin mórtea părintelui D-Vóstrĕ, care a fostŭ sentinelă neadormită a naţiunei sale în timpŭ de 50 de anĭ

Ioan Goron
preotŭ.

Teure, 1 (13) Octomvre.

Permiteţi-mĭ, deşĭ mai târdiu, de a-mĭ esprima profunda durere pentru mórtea neuitatului unchiu Iacobŭ Mureşianu, fostŭ redactorŭ alŭ „Gazetei Transilvaniei“, marele Românŭ şi fala neamului nostru. Dumnedeu sĕ vĕ trimită mângăiere şi sĕ vĕ dea puterĭ ca sĕ puteţĭ cu succesulŭ doritŭ straplânta şi sădi în tótă suflarea română principiele decedatului genitore şi sĕ aveţĭ fericirea de a vedé realisate justele dorinţe, drepturĭ şi libertăţĭ, ce competŭ Românului din acestŭ imperiu după dreptulŭ divinŭ, naturalŭ şi uman, a cărorŭ eluptare a fostŭ ţinta fericitului în Domnulŭ.

Mihailu Făgărăşianu şi famila.

Bogata-română, 1 (13) Octomvre.

Primiţĭ, vĕ rogŭ, condolinţa mea pentru pierderea pré iubitului D-vóstrĕ părinte, veteranulŭ diaristicei române. Dumnedeu sĕ vĕ ajute ca stégulŭ ereditŭ dela părintele D-vóstrĕ, de nu mai multŭ, baremĭ 50 de anĭ sĕ-lŭ fâlfăiţĭ!

Michailu Cherebeţiu
preotŭ.

Biserica Albă, 1 (13) Octomvre.

Primiţĭ şi din partea clubui românŭ de aicĭ condolinţa nóstră la pierderea bardului naţionalŭ, a tatălui D-Vóstrĕ

Ioanŭ M. Roşiu
advocatŭ.

Budapesta, 13 Octomvre.

Societatea junimei române din Budapesta „Petru Maiorŭ“, acum constituită pentru o nouă activitate, împărtăşeşte cu jale adêncă durerea, ce a produsŭ în sînulŭ naţiunei nóstre perderea ilustrului românŭ Iacobŭ Mureşianu.

Iubirea ce elŭ a nutritŭ pentru limba şi némulŭ sĕu şi faptele isvorîte din acésta, stavorŭ pururea înaintea ochilorŭ noştri dreptŭ modelŭ şi încuragiare.

Legea firei îşĭ urméză cursulŭ sĕu, şi noi toţĭ sub lege suntemŭ, dér sufletele curate, caracterele nobile rĕmânŭ adêncŭ gravate, vecĭnicŭ neperitóre din consciinţa posterităţii.

Perderea e comună, dér durerea împărţită multŭ se uşoréză.

Fiă-i memoria binecuvêntată!

Pentru comitetŭ:
Vasil Bologa, v.-preş. **Georgiu Poppu**, secretarŭ.

Rafna, 12 Octomvre 1887.

Tristulŭ anunţŭ despre perderea regretabilă, ce aţĭ suferitŭ prin mórtea prea iubitului vostru părinte, a produsŭ în întréga naţiune română unŭ simţĕmêntŭ de mâhnire generală. Primiţĭ — deşi târdiu — condolenţele mele adêncŭ simţite pentru perderea ireparabilă a neuitatului vostru şi alŭ naţiunei scumpŭ părinte.

Iosifu Miclea, docente.

Lăpuşulŭ ungurescŭ, 1 (13) Octomvre.

Primiţĭ, deşi întârdiatŭ, sincerile nóstre condolenţe pentru ireparabila pierdere a scumpului vostru părinte, marelui patriotŭ, bravului anteluptătorŭ naţionalŭ românŭ Iacobŭ Mureşianu.

Alessiu Latişiu, Vasiliu Rebreanu.

Teuşu, 3 (15) Octomvre.

O lacrĕmă ferbinte marelui Iacobŭ Mureşianu!

G. Sĕrbu, parochŭ.

Din afară.

Pretutindenea se revidéză sistemulŭ fortificaţiunilorŭ. Din Elveţia se scrie către „N. fr. Presse“, că în Lucerna se află mai mulţĭ oficerĭ superiorĭ de artileriă, pentru ca sĕ studieze transformarea proiectată a Lucernei într'o tabĕră in-

tărită. Spre acestŭ scopŭ au fostŭ recunoscute fórte cu deamĕruntulŭ înălţimile ce dominéză în trările în Lucerna. In acelaşĭ timpŭ se anunţă, că ministerulŭ de rĕsboiu olandezŭ a numitŭ o comisiune militară, care sĕ esamineze cestiunea, décă sistemulŭ fortificaţiunilorŭ olandeze corĕspunde cerinţelorŭ militare de aḑĭ. Se crede că guvernulŭ olandezŭ va presenta camerelorŭ unŭ proiectŭ privitorŭ la fortificarea părţii olandeze a liniei Maas.

O telegramă din Berlinŭ comunică scirea, că „Kreuzzeitung" discută idea restabilirei regatului polonŭ, care va fi constituitŭ cu vechile sale provincii, afară de Posen, care ar rĕmâné Prusiei.

Corespondentulŭ din Viena alŭ fóiei englese „Times" anunţă, că Ţarulŭ ar avé intenţiunea sĕ denunţe formalŭ tractatulŭ din Berlinŭ, cu alte cuvinte: că acestŭ tractatŭ nu mai e obligatorŭ pentru Rusia.

Ministrulŭ de rĕsboiu francesŭ va presenta în sĕptĕmâna acésta consiliului superiorŭ de rĕsboiu trei proiecte. Celŭ dintâiu organiséză trupe speciale de munte, atâtŭ infanteriă câtŭ şi artileriă; alŭ doilea îmulţesce trupele de artileriă prin crearea duorŭ regimente mixte pentru serviţiulŭ din Algeria şi Tunis; alŭ treilea crează sapeurĭ de căi ferate.

SCIRILE ḐILEI.

Preşedintele camerei deputaţilorŭ din Pesta s'a scusatŭ inaintea camerei, că nu dênsulŭ a datŭ publicităţii scrisórea ce i-a adresat'o generalulŭ Traianŭ Doda.

—x—

Sub titlulŭ „*Persecuţiune*," cetimŭ în „Luminătorulŭ": In comuna *Parneava* locuită numai de Românĭ gr. or. unde se află şi mânăstirea St. George, în districtulŭ Detta şi în diecesa sêrbéscă a Timişórei, invĕţătorulŭ românŭ *Moise Stoinŭ* a funcţionatŭ neconturbatŭ 16 anĭ şi cincĭ lunĭ, cu plata de 80 fl. câte 20 meţĭ de grâu şi de bómbe de cucuruzŭ, 2 jugăre de pămentŭ şi 4 stânjinĭ de lemne. Insĕ sub pretextŭ că cu scóla din Parneava are sĕ se impreune şi cea din Cameral-Sân-Georgiu, ai căruia locuitorĭ asemenea suntŭ mai cu sémă Românĭ, la care scólă redusă are sĕ fiă dascălŭ Sêrbulŭ Mihaiu Iovicĭ, făcură ce făcură cei mai marĭ şi intr'o bună ḑi d-lŭ Unger, protopretorulŭ Dettei, dete cu putere în stradă pe Moise Stoinŭ spre intristarea şi indignarea ómenilorŭ, carĭ erau indestuliţĭ şi trăiau bine cu învĕţătorulŭ lorŭ. Invĕţătorulŭ românŭ, omŭ în etate şi tată a patru copii, aruncatŭ in lume în gura ernei, se plânse la episcopulŭ concerninte, insĕ acesta l'ar fi scosŭ pe uşă *îndreptându-lŭ sĕ mergă la diecesele române séu în ţéra românéscă, décă sub elŭ acolo elementulŭ sêrbescŭ s'a topitŭ în locŭ sĕ se sporéscă*, adecă *décă n'a vrutŭ sĕ sêrbiseze pe Românĭ*. Bietulŭ învĕţătorŭ cu familia, acum vegetéză in Maierele-Timişórei şi este avisatŭ la indurarea şi ajutorulŭ crestinilorŭ şi a colegilorŭ, pre carĭ îi va fi durêndŭ sórtea lui. Aşa ni-se plânse învĕţătorulŭ insuşĭ. — Décă adevĕratŭ e, atuncĭ ruşine asupra episcopului sêrbŭ! O nouă dovadă, pe lângă alte multe, că Sêrbii suntŭ totŭ aşa de intoleranţĭ şi persecutorĭ ca şi Ungurii.

—x—

Inspectorŭlŭ scolarŭ Ludovicŭ Rethy scrie către „Egyetertes«: »Pe hotarulŭ comunei Rucova din com Huniădórei se află cariera de marmoră a împĕraţilorŭ romanĭ. Obiectele de artă lucrate din marmoră şi găsite pe teritoriulŭ unei părţĭ a Daciei, chiar a Panoniei îşi tragŭ originea de acolo. Calitatea lorŭ au probat'o anĭ o miiă şi jumĕtate. O descoperire a carierei de marmoră nu e necesară, căcĭ bolovanii de marmoră stau încă aşa precum au fostŭ lăsaţĭ de Romanĭ; n'ai decâtŭ sĕ continui lucrulŭ. Se póte alege intre două staţiunĭ de cale ferată pe şosea într'o depărtare de 28 până la 36 chilometri. O restabilire e necesară numai în valea ce se varsă în şosea. Acéstă marmoră s'a presentatŭ de curêndŭ membrului camerei magnaţilorŭ, architectului Ybl, care a declaratŭ că e gata sĕ intrebuinţeze marmoră la construirea palatului regalŭ şi a basilicei din Leopoldstadt.«

—x—

După inchiderea congresului higienicŭ din Viena. o parte din membri au întreprinsŭ o escursiune la Pesta. Ungurii i-au primitŭ bine, ér óspeţii le au măgulitŭ vanitatea cu laude şi Ungurii steteau sĕ'şĭ ésă din pele de bucuriă. Aşa la unŭ banchetŭ ce s'a întocmitŭ în onórea visitatorilorŭ. profesorulŭ francesŭ Alglave ridică următorulŭ toastŭ: „Femeile vóstre suntŭ încă totŭ frumóse şi amabile, vinurile vóstre încă totŭ bune şi focóse ca mai nainte.... Ungaria e aḑi multŭ mai bogată, mai în bună stare ....aşa că naţiunea vóstră póte rivalisa cu poporele care posedŭ cea mai vechiă civilisaţiune. Ungaria e în Orientŭ sora Franciei, a marei naţiunĭ liberale.« Treille, totŭ francesŭ, toasta în numele Francesilorŭ pentru „vitejii" Ungurĭ. Francesii suntŭ anteluptătorii probaţĭ ai libertăţii şi nutrescŭ cea mai căldurósă simpatiă pentru „eroii şi iubitorii de libertate" Ungurĭ. Adolf Smith, englesŭ, e interpretulŭ simpatielorŭ poporului englesŭ iubitorŭ de libertate pentru Maghiarii „iubitorĭ de libertate". Bea pentru »republica sciinţelorŭ." Tayer mulţămesce în numele damelorŭ „cavalerilorŭ" Maghiarĭ. Şi aşa mai departe. Sĕ nu creḑă însĕ cetitorii că vorbitorii amintiţĭ au vorbitŭ din inimă. Ei au căutatŭ sĕ satisfacă vanităţii unguresci, căcĭ bine sciu aceştĭ streinĭ ospeţĭ, ce stări teroristice, politice, sociale şi culturale, domnesŭ la noi, dovadă articululŭ de deunăḑĭ din »Correspondance de Paris". Acolo era descrisă şi „iubirea de libertate", şi »civilisaţiunea", şi „cultura« ungurâscă. Mai póte fi cineva atâtŭ de naivŭ a crede, că acei óspeţĭ au vorbitŭ seriosŭ, er nu de dragulŭ „frumoselorŭ şi amabilelorŭ femei«, şi de alŭ »vinurilorŭ bune şi focóse« ?

—x—

Privitorŭ la scirea despre revolta ţĕranilorŭ din Reşineu, lângă Chichinda mare, se scriu fóiei unguresci „P. Lloyd" următórele despre causa revoltei: „Inainte cu câteva ḑile petrecu acolo o comisiune avêndŭ sĕ imparţă 1500 jugĕre câmpŭ erarialŭ micilorŭ proprietarĭ de case sĕraci. pe plată în rate. Câtorva Bulgarĭ bogaţĭ nu le plăcŭ acésta şi aţiţară poporulŭ contra comisiunei, invinovăţindŭ pe membrii acesteia, că suntŭ nedrepţĭ şi parţialĭ. Ferberea crescu din oră 'n oră şi poporulŭ se adunase deja la loculŭ principalŭ luândŭ o atitudine ameninţătore. Sosindŭ 25 gendarmĭ, chemaţĭ telegraficŭ din Chichinda, comisiunea îşĭ continuă lucrarea neîmpedecată. Contra urḑitorilorŭ s'a pornitŭ cercetare«. — E curiosŭ că ţĕranii se revoltă fiindŭ că „li se face bine:« Pré bócănă o spune şi fóia ungurâscă!

—x—

Siguranţa publică în Cluşiu lasă fórte multŭ de doritŭ. Hoţii spargŭ cam desŭ prăvăliile şi le golescŭ, precum s'a intêmplatŭ în noptea de 12 spre 13 Octomvre n. într'o stradă, unde cu câteva dile mai nainte se spărsese o altă prăvăliă. De asemenea sinuciderile suntŭ fórte dese.

—x—

Locuitorii comunei Boroşineulŭ-micŭ din comitatulŭ Trei-scaune se potŭ »ferici" şi ei cu stăpânirea ungurâscă, care a pusŭ taxe enorme pe arme şi pe vênatŭ. Lupii le deciméză cumplitŭ vitele. „Bieţii" esecutorĭ de dare, ce le vorŭ mai lua »fericiţilorŭ" Boroşinenĭ?

—x—

Domnişóra Bârsescu, după cum scrie „Nemzet", s'a retrasŭ dintre membrii Burgtheatrului din Viena. Era sĕ se represente drama lui Schiller »Cabală şi amorŭ« şi d-na Wolter refusândŭ sĕ jóce rolulŭ de „Sadi Miifort", acestŭ rolŭ trebuia cu totŭ dreptulŭ sĕ se dea domnişórei Bârsescu, der directorulŭ teatrului l'a datŭ d-şórei Dumont. Acéstă greşită împărţire a rolurilorŭ a indignatŭ pe domnişóra Bârsescu şi imediatŭ şĭ-a trimisŭ demisiunea declarândŭ directorului, că mai multŭ ea nu va păşi pe scena Burgtheatrului, câtă vreme va juca altă artistă rolurile, ce vré sĕ le jóce dênsa.

—x—

Cârciumarii din Cluşiu, cu aprobarea consiliului orăşenescŭ, au cerutŭ dela ministrulŭ de interne, sĕ le dea voiă a sui preţulŭ spirtului vêndutŭ în cantităţĭ micĭ (1 litră cu 1 fl.). Ministrulŭ însĕ n'a aprobatŭ acéstă hotărîre, ḑicêndŭ că nu póte face escepţiune pentru pofta unui oraşŭ, după ce şi aşa cestiunea rĕscumpĕrărei regalielorŭ e în ajunŭ de a se resolva.

—x—

La 11 Octomvre n. diminéţa s'a descărcatŭ peste oraşulŭ Aradŭ o furtună violentă cu fulgere şi tunete dese. In suburbiulŭ Gaiu şi în imprejurime a pricinuitŭ furtuna stricăciunĭ edificielorŭ şi plantaţiunilorŭ. In aceeaşĭ ḑi în Hoghinŭ (Huedinŭ), comit. Huniădóra, a pricinuitŭ unŭ orcanŭ marĭ stricăciunĭ în coperişele caselorŭ şi în grădinile de póme.

—x—

In comunele Egerpatak din comit. Trei-scaune şi Kozmas din comit. Ciucului mulţĭ locuitorĭ au suferitŭ daune marĭ, rĕmânêndŭ şi fără adăpostŭ, din causa unorŭ marĭ incendiurĭ.

—x—

Delegaţiunile suntŭ convocate în Viena pe ḑiua de 27 Octomvre n.

—x—

Constituire. In 20 Septemvre st. v. membrii societăţii de lectură »Andreiu Şaguna", adunaţĭ în sala cea mare a seminariului in o şedinţă presidată de d-lŭ dir. sem. *I. Hannia,* s'au constituitŭ pentru an. scol. 1887/8. Inainte de a purcede la alegerĭ, presidiulŭ prin o cuvêntare căldurósă, accentuândŭ însemnătatea societăţii, ca una dintre operele fericitului metropolitŭ Andreiu Şaguna, recomandă membrilorŭ deplinŭ zelŭ şi stăruinţă întru indeplinirea chemării lorŭ, frăţéscă şi seriósă înţelegere în desbaterile lorŭ, în interesulŭ înaintării şi prosperării societăţii din care ei facŭ parte. — Constituirea s'a efectuitŭ in următorulŭ modŭ: De preşedinte alŭ societăţii s'a proclamatŭ d-lŭ prof. sem. D. *Comşa*; de vice-preşedinte alŭ societăţii şi preşedinte alŭ comitetului s'a alesŭ *I. Teculescu,* clericŭ an. III; redactorŭ alŭ fóiei societăţii *S. Făgărăşanŭ,* clericŭ an. III; notarŭ alŭ corespondenţelorŭ *D. Câmpeanŭ,* clericŭ an. III; notarŭ alŭ şedinţelorŭ *D. Goia,* clericŭ II; cassarŭ *I. Stroia,* clericŭ an. I; controlorŭ *D. Chiujdea,* clericŭ an. III; bibliotecarŭ *Ier. Iliescu,* clericŭ an. II; vice bibliotecarŭ *I. Enescu,* pedagogŭ an. I; ér de membrii în comitetŭ: *Greg. Nicóră* şi *A. Oprea,* clericĭ an. III; *N. Cărpenişanŭ* şi *G. Enescu,* clericĭ an. II; *Il. Cristea* şi *P. Nicolescu,* clericĭ an. I; *I. Breneiu,* pedagogŭ an. III, şi *I. Piticŭ* pedagogŭ an. II.

FOILETONU.

TIMOTEIU ÇIPARIU

(Urmare.)

Este unŭ faptŭ curiosŭ de observatŭ, acela, că ómenii de studiu pe carĭ vêrsta îi ingădue a se strecura incetişorŭ în sinulŭ ocupaţiunilorŭ intelectuale, revinŭ ca printr'o lege fatală în timpulŭ adêncelorŭ bĕtrâneţĭ la primele îndeletniciri preferite ale tinereţei. Fie-care din ómenii cărora in primăvara vietii le-au ḑîmbitŭ petrecerile inteligenţei, iau pe atuncĭ în mai mare favóre o ramură óre-care dintr'ênsele, asupra căreia se înapoiescŭ când suntŭ pe scăpătatulŭ ḑilelorŭ. De mĭ-o face şi mie sórta parte îndelungă pe lume, bănuiescŭ că voiŭ scutura atuncĭ de pulberea ce le acopere de 35 de anĭ şi mai bine numerósele traducerĭ românescĭ din poeţii elinĭ şi latinĭ, Omer, Esiod, Pindar, Sofoclu, Catul, Virgil şi Oraţiu. Din Ovid nu m'am cercatŭ sĕ traducŭ când eram tênĕrŭ; sperŭ că n'am sĕ caḑŭ în aşa pĕcatŭ la bĕtrâneţe.

Iartă-mi-se de a-mĭ fi resfrântŭ aci gândulŭ asupră'mĭ, mai alesŭ când stau a vorbi despre unŭ adevĕratŭ omŭ de sciinţă.

Çipariu, după ce trecu în Blaşiu cursulŭ şcolarŭ gimnasialŭ de filosofiă până la 1823, ér celŭ teologicŭ până la 1826, fu indată numitŭ profesorŭ la gimnasiu şi apoi la seminarŭ, unde ţinu, intre altele, şi clasa de limbele ebraică şi chaldaică, referitóre la studiele Biblice In cei de pe urmă anĭ ai vieţei sale, îi plăcea a'şi simţi vieţa scurgêndu-se linŭ în dulcele amintirĭ ale juneţei. Acestea îi legănau minţile obosite în acea naivă simplitate de forme şi în acele subtilităţĭ ingeniose şi eterne alŭ scripturelorŭ orientale. Ele îi odihneau de munca ce depusese, în cursŭ de 40 de anĭ, ca sĕ compună, sĕ scrie şi sĕ tipăréscă o aşa mare căţime de cărţĭ; de o parte cărţi pentru biserică şi seminarii, precum „Orologierulŭ séu Ciaslovulŭ şi Acatistierulŭ" (1836), „Ermeneutica şi Sciinţa Sfintei Scripturĭ" (1844-45). „Acte şi fragmente pentru istoria bisericei« (1855); apoi cărţĭ de totŭ felulŭ pentru şcolele gimnasiale, reproduse în adesŭ repetate ediţiunĭ didactice şi pedagogice; în fine şi mai alesŭ articulĭ şi cărţĭ pentru cunoscinţa mai multŭ séu mai puţinŭ aprofundată a limbei românescĭ. Osebitŭ de tóte ce elŭ a publicatŭ asupra acestei materii, în „Fóia pentru minte", şi în revistele sale periodice, »Organulŭ luminărei" din 1847 şi 48, şi „Archivulŭ pentru filologiă şi istoriă" din 1867 până la 1873, apoi cărţile sale fundamentale în acéstă ramură suntŭ: „Elemente de limba română" (1854), „Crestomaţia" séu „Analecte literare« (1858), »Principie de limba şi de scriptura" (1866) şi în fine »Gramatica româna" (1869 şi 1877).

Asupra acestei serii de publicaţiunĭ fórte însemnate, care constituescŭ opera de căpeteniă a eminentului filologŭ, ne vomŭ aţinti privirile într'unŭ ultimŭ studiu consacratŭ lui T. Çipariu.

Pe când însĕ Ciparıu, profesorŭ la Blaşiu dela 1827 încóce, făcea tóte aceste tipărirĭ felurite, elŭ era alesŭ, la 1842, canonicŭ alŭ capitolului metropolitanŭ; la 1854 i se încredinţă direcţiunea gimnasiului de acolo, şi apoi prefectura tipografiei; ér la 1868, după reposarea demnului metropolitŭ alŭ Românilorŭ uniţĭ, Alexandru Sterca Şuluţŭ, ... multe voturĭ ale Românilorŭ se întruniră asupra lui Cipariu. ..... Elŭ însĕ nu fŭ întăritŭ în calitate de metropolitŭ, dér încă cu unŭ anŭ înainte Associaţiunea literară a Românilorŭ din Transilvania îlŭ numise vice-preşedinte alŭ ei. In şedinţele ei, elŭ rosti mai multe cuvêntărĭ de o mare însemnătate. Amŭ citatŭ în rêndulŭ trecutŭ unŭ pasagiu din una din ele. Aḑĭ voimŭ asemenĭ sĕ dămŭ unŭ alŭ doilea esemplu de acea vorbire căldurósă, plină de focŭ şi de inimă, şi plină de o libertate de care Românii în Transilvania nu

„Convorbiri literare“, Nr. 7, dela 1 Octomvre are următorulŭ sumarŭ: V. A. Urechiă — Popa care scie carte (poveste); G. Lahovari — Hârtii vechĭ (urmare); Wilhelm de Kotzebue — Lascarŭ Viorescu (urmare); Cervantes — Don Quijote de la Mancha, trad. de S. G. Vârgolicĭ (urmare); Teodorŭ T. Burada — Schiţă biografică, Elena Asaki; F. C. — Clopoţelulŭ fericirei, Cursulŭ lumei, Mângâere (poesii); T. M. — Necrologŭ, Timoteu Cipariu şi Alesandru Cihacŭ; Bibliografiă.

Gherla, 14 Octomvre 1887.

Domnule Redactorŭ! Incă Duminecă în 25 Septemvre am fostŭ conchemaţĭ la o şedinţă pe stim. dómne şi domnişóre din locŭ, pentru de a ne înţelege — precum am promisŭ în Nr. 151 alŭ »Gazetei« — despre modulŭ de a instrui în lucrurile de mână pe fetiţele dela şcóla română din Gherla. La acésta m'am fostŭ angajatŭ când încă prin Iuliu a. c. am întreprinsŭ o colectă benevolă în acestŭ scopŭ, alŭ cărei resultatŭ s'a publicatŭ în numĕrulŭ amintitŭ alŭ »Gazetei«. Dér la şedinţă afară de dómna Cassa şi domnişórele Sabina Boeriu şi Iuliana Orianŭ, carĭ s'au şi oferitŭ a ajuta subscrisei în conducerea lucrurilorŭ de mână, nu s'au presentatŭ altele. Aşa comitetulŭ proiectatŭ, care putea lua iniţiativa şi pentru alte lucrurĭ, nouĕ necesare, a rĕmasŭ deocamdată numai în ideă.

Lucrulŭ de mână s'a începutŭ cu 32 de eleve, şi se ţine regulatŭ Mercurea şi Sâmbăta dela 3—4 óre. Elevele cele mai sĕrace şi orfanele s'au provĕdutŭ cu materialŭ de lucru din partea direcţiunei şcolare, căreia i s'a transpusŭ din suma colectată 20 fl.; ér din restulŭ de 11 fl. 20 cr. parte s'a procuratŭ materialŭ, parte se va mai procura în decursulŭ anului. De notatŭ mai este, că din şirulŭ contribuitorŭ binevoitorilorŭ — publicatŭ în numĕrulŭ pomenitŭ alŭ „Gazetei« — a rĕmasŭ afară din erore d-nulŭ Ionŭ Popŭ, profesor de teologiă, cu 1 fl. v. a. Rugându-vĕ, sĕ bine-voiţĭ a publica şi acestŭ comunicatŭ, ca întregire la cele publicate, precum şi espresiunea profundei mele mulţămite P. T. dd. contribuitorĭ, rĕmânŭ a d-vóstră stimătóre, *Ludovica Borgovan, n. Antonŭ,*

Esposiţiunea agricolă din Zĕrneştĭ.

(Urmare.)

In decursulŭ pausei culina abundantă în mâncărĭ, cu vinŭ şi bere bună, încă mulţumi pe toţi, ér damele au fostŭ plăcutŭ surprinse cu îngheţată pregătită pentru esposiţiă de Băncilă din Zĕrnescĭ.

Petrecerea dură până mai diminéţa, ducêndŭ toţĭ cu sine cele mai plăcute suvenirĭ dela esposiţia şi balulŭ din Zĕrnescĭ. In 19 Septemvre la 8 óre diminéţa Ilus. Sa d. comite supremŭ plecă din Zĕrnescĭ petrecutŭ între alţii de d-lŭ prim pretore până la P.-Mĕrului. Astfelŭ se terminâ esposiţia agricolă din Zĕrnescĭ.

Nu potŭ încheia acéstă descriere, fără sĕ intonez încă odată, că decă acéstă esposiţiă a reuşitŭ peste aşteptare bine, meritulŭ acesta este a se atribui în linia primă tuturorŭ, şi cu deosebire femeilorŭ, carĭ n'au pregetatŭ a'şĭ trimete spre espunere frumósele lorŭ lucrurĭ de mână; recunoscinţă meritâ d-nii prim pretore Ales. Belle şi preşed. comit. arangiator, Nicolae Garoiu, carĭ n'au încetatŭ a îndemna pe locuitorii din tóte comunele a contribui cu lucrurile şi cu vitele lorŭ la reuşita esposiţiunei.

Arangiamentulŭ internŭ alŭ esposiţiunei s'a făcutŭ după planulŭ şi inviaţiunea preş. Nic. Garoiu, care'e ajutatŭ la arangiarea aceleia mai numai de neobositulŭ membru Iónŭ Strĕvoiu şi d-şórele Isaac în terminŭ fórte scurtŭ au fostŭ în stare a presenta numerosului publicŭ o esposiţiă destulŭ de bogată în obiecte şi astfelŭ aranjate, încâtŭ nicĭ unulŭ n'a fostŭ ascunsŭ vederei publicului. Recunoscinţă meritâ şi primăria comunală din Zĕrnescĭ, căreia i-a succesŭ a ţinĕ cea mai bună ordine atâtŭ în localulŭ esposiţiunii, câtŭ şi afară de acela, încâtŭ nu s'a ivitŭ nicĭ cea mai mică nemulţămire din partea cuiva, er obiectele espuse n'au fostŭ atinse séu mişcate dela loculŭ unde au fostŭ aşedate, aşa că renapoindu-se tuturorŭ esponenţilorŭ lucrurile lorŭ, n'a avutŭ nimenea motivŭ de a se plânge, că i-a lipsitŭ séu s'a stricatŭ ceva din lucrurile espuse.

Incă o observare ne mai permitemŭ în ceea ce privesce premiarea obiectelorŭ şi a vitelorŭ espuse.

Am vĕdutŭ espuse de multe Dómne multe şi frumóse obiecte (lucrurĭ textile) de mână; nu voiu sĕ detragŭ nimica din meritulŭ d-lorŭ, căci decă Dómnele dau paralele lorŭ spre a-şĭ procura atarĭ lucrurĭ, recunóscemŭ că prin acéstă forţă însĕşĭ ele contribue multŭ la susţinerea şi progresarea industriei de casă, am dori însĕ ca dómnele sĕ se mulţumescă cu diplome de recunoscinţă, decă li se vor da, ér premiile sĕ le cédă a se distribui acelorŭ femei, carĭ în adevĕrŭ lucră cu mânile lorŭ obiecte atâtŭ de frumóse, precum am vĕdutŭ între altele multe costumulŭ lucratŭ de vĕduva Băncilă din Fundata.

Totŭ asemenea observărĭ ne permitemŭ a face şi relativŭ la premiele date pentru vite. Incâtŭ scimŭ, premiele destinate pentru cei mai bunĭ şi mai frumoşĭ boi de jugŭ, pentru bivole, mânzĭ, oi şi porcĭ s'au datŭ de regulă Domnilorŭ, carĭ au avutŭ atarĭ vite.

Ca Domnii sĕ aibă vite mai frumóse ca ţĕranii, acésta este lucru naturalŭ, căcĭ inteliginţa séu onoraţiorii dispunŭ de o parte de nutreţŭ mai multŭ şi mai bunŭ pentru vitele lorŭ, grijescŭ mai bine de ele, de altă parte vitele lorŭ suntŭ mai cruţate, le concedŭ şi repaosulŭ necesarŭ; unŭ ţĕranŭ însĕ trebue sĕ cruţe nutreţulŭ, e silitŭ sĕ înjuge vitele sale di de di şi aşa chiar o rassă mai bună de vite în mâna unui omŭ mai năcăjitŭ nu póte sĕ se desvolte destulŭ, nu póte sĕ se arate bine.

Juriulŭ trebue sĕ fiă dreptŭ, are sĕ recunóscă premiele amĕsuratŭ vitelorŭ, ce le are înaintea ochilorŭ sĕi, fără sĕ întrebe, că ale cui ar fi acelea vite, ér decă acele premii se vinŭ pentru vitele onoraţiorilorŭ, aceştia ar putĕ afla cu multŭ mai multă mulţumire în recunóscerea generală, că vitele lorŭ suntŭ cele mai frumóse, ér la premiele de 1—5—10 fl. ar putĕ resigna în favorulŭ ţĕranilorŭ, carĭ după dênşii au pututŭ arĕta cele mai frumóse vite şi acésta cu atâtŭ mai multŭ, căcĭ precând pentru unŭ domnŭ unŭ premiu de câţĭva florinĭ rĕmâne totŭ numai unŭ ce bagatelŭ, pentru unŭ ţĕranŭ deoparte este o rubrică însemnată, ér de altă parte prin atarĭ premii se încuragiază premiatulŭ şi se îndemnă şi alţii a ţine vite frumóse.

Altă valóre are însĕ pentru unŭ domnŭ o diplomă de recunoscinţă, precând pe unŭ ţĕranŭ o diplomă pu ţinŭ ilŭ încăldesce, căcĭ ochii lui suntŭ aţintiţĭ la premii, ér decă nu le capĕtă, se mângâe cu dicala: Domnii pentru domnĭ facŭ premiele. (Va urma.)

Raportŭ poliţienescŭ. Spre a feri publiculŭ de înşelare de cătră vêndĕtórele de strugurĭ, care se folosescŭ de cele mai înşelătóre apucăturĭ când cântărescŭ strugurii în cumpĕnă ţinută în mână, căpitănia oraşului le-a avisatŭ încă în tómna anului 1886 sĕ atêrne cumpenele de unŭ fusŭ fixŭ şi aşa sĕ cântărescă strugurii. Se face atentŭ publiculŭ asupra acestei disposiţiunĭ, fiindŭ că s'a întêmplatŭ că unele vêndĕtóre iau josŭ de pe fusŭ cumpenile şi cântărescŭ strugurii ţinêndu-le în mână.

Cu ocasiunea tĕrgului sĕptĕmânalŭ de Vinerea trecută, o ţigancă a încercatŭ sĕ vêndă unei femei, pe preţŭ de 2 fl., unŭ inelŭ de alamă sub pretextŭ că e de aurŭ. Inşelătórea fu arestată şi la interogatoriu declară, că ea n'a disŭ că inelulŭ e de aurŭ, ci numai de — »uj arany« (aurŭ nou.)

Ultime scirĭ.

BERLINŬ, 14 Octomvre. — Prinţulŭ rusŭ Woronzow a adresatŭ din Meranŭ depeşĭ şoviniste la diferite foi din Berlinŭ. Cătră „Kreuzzeitung“ a telegrafiatŭ, că cea mai gravă insultă pentru familia Ţarului este, ce e dreptŭ, că ea are în vine sânge germanŭ, dér ea va îngriji, ea în loculŭ nesuferitului sânge germanŭ sĕ pună multŭ sânge francesŭ. Cătră „Post“ a adresatŭ următórea telegramă: „Simpatia mea şi a tuturorŭ Ruşilorŭ pentru Franţa e basată pe certitudinea, că cu forţe unite se va pune în curêndŭ capĕtŭ supremaţiei germane“.

LONDRA, 14 Octomvre. — „Daily News“ e informată din Viena, că Rusia face cele mai marĭ silinţe spre a provoca nouĕ turburărĭ în Bulgaria. Numĕrulŭ agenţilorŭ ruşĭ a crescutŭ considerabilŭ. Foile oficióse rusescĭ îşĭ exprimă ferma convingere, că prinţulŭ Ferdinand va fi rĕsturnatŭ în scurtŭ timpŭ.

BERLINŬ, 15 Octomvre. — O declaraţiă oficială spune că d. de Münster, într'o notă adresată d-lui Flourens trimiţêndu-i 50,000 mărcĭ pentru familia Brignon, a constatatŭ că de acum e recunoscutŭ, că acestŭ regretabilŭ incidentŭ dela frontieră n'a fostŭ resultatulŭ unei rele voinţe, ci consecinţa instituţiunilorŭ germane actualmente în vigóre.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

COPENHAGA, 16 Octomvre. — Se vorbesce, că Ţarulŭ va pleca de aci peste 8—14 dile şi va visita pe împĕratulŭ Vilhelm.

CONSTANTINOPOLŬ, 16 Octomvre. — Deşi guvernulŭ rusŭ consideră pe Pórtă ca angajată în privinţa propunerilorŭ bulgare, Pórta declară, că nu mai póte trata cestiunea, după ce Rusia n'a acceptatŭ contra-propunerile turcescĭ. Cercurile politice esplică noua atitudine a Porţii prin întrevederea dela Friedricsruhe şi prin limbagiulŭ schimbatŭ alŭ lui Bismarck.

DIVERSE.

Nu-i vinovatŭ copilulŭ — Tata (cetindŭ atestatulŭ de scólă ce ilŭ adusese copilulŭ): Cum poţĭ sĕ-mĭ aducĭ unŭ astfelŭ de testimoniu, băiatŭ de nimica ce eşti? Ce felŭ de calculĭ suntŭ aceştia: nesuficientŭ, suficientŭ, nesuficientŭ etc. — Copilulŭ: Tată, dér cum poţĭ sĕ mĕ certĭ astfeliu, că dóră nu l'am scrisŭ eu atestatulŭ!

***

Nihilistŭ prinsŭ. — In Viena se găsesce arestatŭ unŭ nihilistŭ, care în urma intervenirei guvernului rusescŭ a fostŭ prinsŭ în momentulŭ când părăsea vagonulŭ la gară. Elŭ se numesce Leon Jassewicĭ şi se dice că a trăitŭ doi anĭ în Parisŭ, unde a avutŭ a face multŭ cu fruntaşii emigranţilorŭ ruşĭ. Jassewicĭ s'a dusŭ din Parisŭ, însărcinatŭ cu o misiune, prin Geneva în Austria de unde avea sĕ plece spre nord şi anume la Copenhaga, ca sĕ omóre pe Ţarulŭ, după cum presupunŭ cercurile rusescĭ. Deşi a statŭ mai mulţĭ anĭ în streinătate elŭ pretinde că nu scie decâtŭ rusesce. La dênsulŭ s'au găsitŭ două paşaporte false şi o scrisóre de legitimare din partea lui Lawroff, şefulŭ revoluţionarilorŭ ruşĭ din Parisŭ, cătră partisanii şi persónele de încredere ale nihiliştilorŭ în Rusia, precum şi banĭ austro-ungarĭ şi rusescĭ. Acum două dile a sositŭ în Viena şi soţia lui şi a descinsŭ într'unŭ hotelŭ la mahala. Şi ei i s'a luatŭ interogatoriu; ea spune că soţulŭ sĕu ar fi inginerŭ, pe când Jassewicĭ caută a face sĕ fiă luatŭ dreptŭ unŭ proletarŭ incultŭ. S'au începutŭ tratările pentru estradarea nihilistului.

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

---

pré cutezau a usa, când era vorba de unitatea neamului românescŭ. La 1862, în Braşovŭ, étă cum încheiă Cipariu discursulŭ sĕu asupra scopului Associaţiunei:

„Dea cerulŭ ca, precum toţĭ suntemŭ de unŭ sânge, toţĭ ne-amŭ îndulcitŭ dela sînulŭ mamei nóstre cu acelaşĭ cuvîntŭ dulcĭ, toţĭ ne suntemŭ fraţĭ, — orĭ câtŭ ne despartŭ munţii şi văile, şi orĭ câtŭ ne împartŭ stările politice şi confesiunile religióse, — totŭ numai una sĕ fimŭ, o naţiune, o limbă, o literatură, şi decă pe alt câmpŭ Românulŭ e tăiatŭ în bucăţĭ şi purcede pe căi diferite, une-orĭ cu totulŭ contrii, dér celŭ puţinŭ în literatură, în paşii cătră cultură, numai unŭ corpŭ şi numai unŭ sufletŭ sĕ fiă. Atuncĭ, orĭ-ce despărţirĭ politice, sociale şi religióse ne vorŭ tăia dela o laltă, dér spiritul naţiunei şi geniulŭ românŭ va tinde aripele sale peste toţĭ fii lui Traianŭ şi-i va ţine legaţĭ între legăturile păcii, frăţiei şi unităţei naţionale. Aşa sĕ fiă în vecĭ! Aminŭ!“

Aceste cuvinte ne dau tonulŭ pe care vorbise Cipariu şi ca membru a'lŭ comitetului de pacificaţiune din 1849 şi ca deputatŭ alŭ ţĕrii Ardealului la 1860, în camera dela Viena.

La Aprilie 1866, reposatulŭ C. A. Rosetti, ca ministru alŭ Instrucţiunei publice în România, luă iniţiativa instituirei unei societăţĭ literare a tuturorŭ Românilorŭ, care era menită sĕ devină Academia nóstră. In trunirea ei, ce era sĕ se facă chiar în acelŭ anŭ, se amână însĕ printr'unŭ jurnalŭ alŭ consiliului de miniştri din 21 Iulie, în capulŭ căruia vedemŭ subscrisŭ pe d. Dimitrie Sturdza. Totuşĭ în anulŭ următorŭ, d. Dimitrie Brătianu chiămă pentru prima óră în ţeră la noi pe representanţii întregei Românii, ca sĕ formeze acilea unŭ areopagŭ naţionalŭ, pe basa limbei comune.

In fruntea acestora se presentă atuncĭ, ca preşedinte alesŭ prin dreptŭ de merite şi de vêrstă, canoniculŭ Timoteiu Cipariu. Dér când se deschise în societatea academică discuţiunea asupra dicţionarului limbei, ea dela începutŭ se inverşună aşa tare, încâtŭ firea demnă, bine cumpănită şi minunatŭ de fină a acestui distinsŭ eruditŭ, se spăimântă de apucăturile tumultóse şi aprinsetóre ale unorŭ din colegii sĕi. Elŭ plecă din Bucurescĭ, fără gândŭ de a se mai întórce vre-o dată în acelŭ aprigŭ câmpŭ de cértă, unde dicea elŭ, domolindŭ glasulŭ ca de grózâ şi de uriciune, „se facŭ treburile cu lopata şi nu cu judecata“.

Din Blaşiu trămise însĕ la 1869, partea întâiu (analitică) a gramaticei sale, şi în 1877 a doua, cuprindêndŭ Sintaxa.

De aci înainte péna şi tiparulŭ nu mai scóseră nimicŭ la ivélă din lucrările lui Cipariu.

Ce va mai fi lucratŭ elŭ în aceştĭ din urmă dece anĭ? Póte că d. Canonicŭ Moldovanŭ, esecutorulŭ sĕu testamentarŭ, va scóte la lumină lucrările rĕmase până acum necunoscute.

Ceea ce cunóscemŭ, ceea ce întrevedemŭ, pe timpulŭ acestorŭ dece anĭ, este numai umbra bĕtrânului eruditŭ, vieţuindŭ într'o adêncă linişte, ca şi ascunsŭ de lume printre cărţile ce'lŭ împresurau de pretutindenĭ şi se ridicau ca metereze împrejurulŭ lui.

Ii dărimŭ asemenea cu acei filosofĭ gârboviţĭ pe care nemuritorulŭ pictorŭ Rembrandt ni i-a înfăţişatŭ înfundaţĭ în întunereculŭ unorŭ bolte ticsite cu cărţĭ şi primindŭ numai pe alŭ lorŭ chipŭ, adêncŭ cugetătorŭ, o minunată radă de sóre, care depune pe a lorŭ frunte o aureolă de spiritualitate, de înţelepciune, de virtute, de nemurire. In idealii filosofĭ ai lui Rembrandt ne place a recunósce chiarŭ icóna venerată a ilustrului nostru Timoteiu Cipariu.

(*„Epoca.“*) **Odobescu.**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 14 Octomvre st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5% . . .	99 85	Bonurĭ croato-slavone .	104 25
Rentă de hârtia 5% . .	85.75	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.25	Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96 90	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	123 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —	Renta de hârtiă austriacă	80 95
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 22	Renta de arg. austr. . .	82 25
Bonurĭ rurale ungare . .	104 20	Renta de aurŭ austr. . .	112 10
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—	Losurile din 1850 . . .	135.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.—	Acţiunile băncel austro-ungare	884 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—	Act. băncel de creditŭ ung.	284.75
Bonurĭ rurale transilvane	104 50	Act. băncel de creditŭ austr.	283.70
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 93
		Napoleon-d'orĭ	9.93
		Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61.40
		Londra 10 Livres sterlinge	125.50

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 26 Septemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	93½	9 ½
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%) . .	105—	106—
» „ „ (5%) .	91¾	92¼
» » urban (7%) . .	103—	104—
» » » (6%) .	96—	97—
» » » (5%) . .	87½	88½
Banca naţională a Romăniei 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă . .	14.¼	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.03	2.04

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 15 Octomvre st. n. 1887

Bancnote româneseĭ	Cump.	8.57	Vênd.	8.66
Argint românesc	»	8.49	»	8.54
Napoleon-d'orĭ	»	9.89	»	9 96
Lire turcescĭ	»	11.21	»	11.28
Imperialĭ	»	10.21	»	10.36
Galbenĭ	»	5 86	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina» 6% .	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5% .	„	98.—	-	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ . . .	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 58—1887.
sen. scol. gr. cat.

Concursŭ.

Devenindŭ vacantŭ postulŭ de învĕţătorŭ în Cl. II-a a scólei conf. gr. cat. din Rodna-nouă (Uj-Rodna, comit. B. Naszod, p. u. O-Rodna) prin acésta se escrie concursŭ cu terminulŭ până în 30 Octomvre st. n. a. c.

Emolumentele suntŭ: salarŭ anualŭ de 240 fl. v. a. primindŭ în rate lunarĭ anticipative din fondulŭ scol. conf ; cuartirŭ liberŭ şi lemne de focŭ. Suplicanţii au sĕ dovedéscă că au esamenele de cualificaţiune conformŭ recerinţelorŭ legei scolare, Suplicele suntŭ a se înainta acestui presidiu. **Presidiulŭ scol. conf. gr. cat.**

Rodna-nouă, 14 Octomvre 1887. 1—3

Pamfiliu Grapini, preşed. **Teodorŭ Iepuranŭ**, învĕţ. not.

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru pânâ acuma.

Domnii ce se abonézâ din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Décă se ivescŭ iregularitâţi la primirea diarului onor. abonaţi suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Peşta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédi.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédi.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédi.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédi.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédi.
c) „ „ in *Sĕcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte da amédi.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenu omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	9.12	—	—
Timişŭ	—	9.35	—	1.45
Braşovŭ	—	10.12	—	—
	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8.24	—	5 28	—
Augustinŭ	8 47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6 49	—
Haşfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighişóra	10 53	—	9.02	—
	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediaşŭ	12.03	—	10 37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blaşiu	1.11	—	12 16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12,33	—
Teiuşŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uiora	2 56	—	2.56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4.51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenu de persone
Cluşiu	5.21	—	5.56	
	—	6 01	—	6 37
Nedeşdu	—	6.19	—	6.53
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirişŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mezö-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneţia-Orădii	—	—	Trenu de persone	10.57
Oradia-mare	—	9.11		11.07
	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11 05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venţia-Orădii	—	—	—	2 08	
Fudi-Oşorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriş	—	—	—	5.53	—
Gl ârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedişu	—	—	—	6.20	—
Cluşiu	—	10.31	—	6.38	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 11	—	—	—	10.—
Uiora	1.18	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blaşu	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copşa mic	4.01	—	—	—	2.13
Mediaşu	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigişóra	5.42	—	—	—	4.32
Haşfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Braşovŭ	9.46	5.37	—	—	9.52
	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ	—	6.47	—	—	--
	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	1.01	—	4.51
Orăştia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6 15
Deva	2 52	—	6.35
Branicica	3 23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulişŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovaţŭ	8.28	—	11.25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok	—	2 32	4.50
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovaţŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Pauliş	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicica	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	- -
Simeria (Piski	10.35	11.07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12.18	12.29	- -
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Haţegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Baniţa	—	—	6.43
Petroşenĭ	—	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	—	—	6.10
Baniţa	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7 37
Pui	—	—	8.20
Haţegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ